

Μακεδονικά

Τόμ. 1

Ivan Hajnóczy, Ιστορία του Ελληνισμού του Kecskeket. «Ουγγροελληνικά Μελέται» αριθ. 8. (Ουγγριστί με ελληνικήν περίληψιν.) Budapest 1939. Σελ. 58.

Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

doi: [10.12681/makedonika.9364](https://doi.org/10.12681/makedonika.9364)

Copyright © 2016, Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Τζιάτζιος Ε. Σ. (2017). Ivan Hajnóczy, Ιστορία του Ελληνισμού του Kecskeket. «Ουγγροελληνικά Μελέται» αριθ. 8. (Ουγγριστί με ελληνικήν περίληψιν.) Budapest 1939. Σελ. 58. *Μακεδονικά*, 1, 584–585.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.9364>

τέρου 'Ελληνισμού εἶναι κατ' αὐτοὺς ἡ πολυτιμότερα ἀνταμοιβή των. 'Η Μακεδονία ἰδιαιτέρως θά εὐγνωμονῇ αὐτούς.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Jean Sycoutris, Philologie et Vie. «Οὐγγροελληνικαὶ Μελέται» ἀρ. 6. Budapest 1936, σελ. 58, μετάφρ. 'Ιουλίου Moravcsik.

Αἱ «Οὐγγροελληνικαὶ Μελέται» συνεπείς πρὸς τὴν ἀντίληψιν τὴν κρατοῦσαν σχετικῶς μὲ τὴν ἀδιαίρετον ἐνότητα τῆς ἱστορίας τοῦ 'Ελληνισμού διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς ἰδρύσεως των ἀσχολοῦνται μὲ θέματα ἀφορῶντα ὅχι μόνον εἰς τὴν μελέτην των προβλημάτων των σχετιζομένων μὲ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Οὐγγρικοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὁλότητα τοῦ 'Ελληνισμού.

Οὕτω ὁ ἀριθ. 6 τῆς σειρᾶς των ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἔκδοσιν εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν τῆς γνωστῆς μελέτης τοῦ 'Ι. Συκουτρῆ ὑπὸ τὸν τίτλον «Φιλολογία καὶ Ζωή», ἐκδοθείσης τὸ 1931 εἰς τὸ «'Αρχεῖον Φιλοσοφίας καὶ θεωρίας των 'Επιστημῶν» ἔτος β' τεύχ. 4. 'Η μετάφρασις ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Moravcsik, προτάσσεται δὲ τῆς μεταφράσεως πρόλογος, ἐν ᾧ οὗτος ἀναλύει τοὺς σκοποὺς των ἐπιδιώξεων των ἐκδόσεων καὶ ὁμιλεῖ περὶ τῆς ζωῆς τοῦ Συκουτρῆ. 'Ακολουθεῖ κατάλογος τῶν ἐργασιῶν τοῦ 'Ι. Συκουτρῆ καὶ μετὰ ταῦτα τὸ γαλλικὸν κείμενον τῆς μελέτης.

'Ο κ. Moravcsik, ὁ ἐμπνευστὴς καὶ πραγματοποιιδὲς των ὠραίων αὐτῶν ἐπιδιώξεων, προσφέρει διὰ των καταβαλλομένων προσπάθειων πολῦτιμον συνδρομὴν εἰς τὴν προαγωγὴν των καθόλου πνευματικῶν μας προβλημάτων.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Ivan Hajnóczy, 'Ιστορία τοῦ 'Ελληνισμοῦ τοῦ Kecskemét. «Οὐγγροελληνικαὶ Μελέται» ἀριθ. 8. (Οὐγγρῆστὶ μὲ ἑλληνικὴν περίληψιν.) Budapest 1939. Σελ. 58.

'Η κοινότης τοῦ Kecskemét εἶναι ἐκ των παλαιότερων των ἐν Οὐγγαρίᾳ ἑλληνικῶν συνοικισμῶν καὶ ὥς ἐκ τούτου ἡ μελέτη των κατ' αὐτὴν ἐπιχύνει φῶς εἰς τὰς πρῶτας ἀρχὰς τῆς ἑλληνικῆς ἐποικιστικῆς κινήσεως πρὸς τὴν Οὐγγαρίαν. 'Η πρώτη ἐγκατάστασις 'Ελλήνων εἰς τὸ Kecskemét ἀρχίζει κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17 αἰ. καὶ οἱ πρῶτοι κάτοικοί της προέρχονται ἐκ τῆς περιφερείας Σιατίστης καὶ Κοζάνης· ἡ ὁργάνωσις τούτων σημειοῦται ὅτι ἔγινε τὴν 12 Μαΐου 1708 ὅτε 26 «πραγματευτάδες» τοῦ Kecskemét «ἡσυνφωνήσαμε καὶ ἐκάμαμε κοντανία εἰς τὸ καλὸ μας καὶ εἰς τὸ ἀχαμνὸ μας» διὰ τὴν καλυτέραν διενέργειαν τοῦ ἐμπορίου. Οἱ 26 οὗτοι ἔμποροι ἐστάθην ὁ πρῶτος πυρὴν τῆς κοινότητος, ἡ ὁποία κατὰ τὸ 1812 ἤριθμει 189 ἐν ὄλῳ ἄτομα, ἀποκτήσασα ἐν τῷ μεταξὺ ἐκκλησίαν καὶ σχολεῖον.

'Η ἱστορία τοῦ παλαιστάτου τούτου ἑλληνικοῦ συνοικισμοῦ ἐν Οὐγγαρίᾳ εἶναι τὸ θέμα τῆς ἐξονυχιστικῆς μελέτης τοῦ κ. 'Ιω. Hajnóczy, ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ συμβούλου καὶ μελετητοῦ καὶ τούτου τοῦ πολιτισμοῦ των 'Ελλήνων τῆς διασποράς.

Μετὰ τὴν ἑλληνικὴν περίληψιν — τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν κ. Horvát — τῆς μελέτης καταχωρίζεται ἐν παραρτήματι α) κατάλογος τῆς βιβλιοθήκης τῆς

έλληνικής κοινότητας του *Kecskemét*, της οποίας περιγράφονται 1) 28 χειρόγραφα του 18 αί. 2) 199 έντυπα και 3) 19 έντυπα, άποκείμενα έν τη βιβλιοθήκη της 'Ανωτέρας Σχολής των Καλβινιστών του *Kecskemét*, και β) έλληνικά έπιτύμβια του έλληνικού νεκροταφείου. Έν τέλει παρατίθεται έν φωτοτυπία τó έγγραφον της συστάσεως της πρώτης «κομπανίας» και τó έγγραφον της έπιστολής του Φραγκίσκου *Rácz* B' της 8 'Ιουνίου 1708.

Της δλης έργασίας προτάσσεται πρόλογος του κ. *Moravcsik*, έξαίροντος την σημασίαν, την οποίαν ένέχουν διά την σπουδήν του 'Ελληνισμού της διασποράς αί επί μέρους μελέται αί σχετικαί μέ τας έλληνικάς κοινότητας της Ούγγαρίας, την πνευματικήν ζωήν αύτών και τó καταλειφθέν έν αύταίς άρχειακόν ύλικόν.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΙΖΙΑΤΖΙΟΣ

Ladislav Gáldi, *Les mots d'origine néo-grecque en Roumain à l'époque des Phanariotes*. «Ούγγροέλληνικαί Μελέται» άριθ. 9. Budapest 1939. Σελ. 272.

Η έργασία του κ. *Gáldi* άποτελεί σπουδαιοτάτην συμβολήν εις την μελέτην των ξενικών γλωσσικών στοιχείων, τά όποια εισέδυσαν εις την ρουμανικήν γλώσσαν και έπολιτογραφήθησαν ύπ' αύτης. Συνέχεια των έργασιών *A. de Cihac*, του *O. Densușianu*, *M. Geagea*, *A. Philippide*, *V. Bogrea*, *Jorga*, *G. Diclescu* ή μελέτη του κ. *Gáldi* έρχεται νά έξετάσῃ τας δανεισμένας λέξεις της έποχής των Φαναριωτών και νά διαφωτίσῃ την όλίγον γνωστήν αύτήν περίοδον της ρουμανικής γλώσσης, προσπαθοῦσα διά της άντικειμενικής και άμερολήπτου κριτικής των γεγονότων της έποχής ν' άποκαταστήσῃ κατά τινα τρόπον την κατακραυγήν και τó μίσος των χωρικών κατά των 'Οσπαδάρων και των Φαναριωτών. Περισσότεραι των 1100 λέξεων (οὐσιαστικά, ρήματα, έπιρρήματα, έπίθετα κλπ.) κατεχωρήθησαν άπό την νεοέλληνικήν γλώσσαν εις την ρουμανικήν κατά την έποχήν των Φαναριωτών άπό του 1711 μέχρι της 'Ελληνικής έπαναστάσεως του 1821.

Ο συγγραφεὺς Ιστάμενος μεταξύ των δύο άντιθέτων γνωμῶν ύποστηρίζει ότι «*L'Époque Phanariote est en effet une période de renouveau intellectuel qui servait de prélude à l'influence française et italienne, mais que la rançon que les classes supérieures devaient payer pour les bienfaits de cette civilisation, c'était la mise la plus noire de la paysannerie...*».

Τό όλον έργον διαιρεῖται εις 4 μεγάλα κεφάλαια: 1) Η πνευματική ζωή του 18ου αί. και αί νεοέλληνικής καταγωγής λέξεις, 2) ή θέσις του έλληνικού στοιχείου της έποχής των Φαναριωτών εις την Ιστορίαν της ρουμανικής γλώσσης. 3) Γραμματικαί παρατηρήσεις και 4) Λεξιλόγιον.

Αί εισχωρήσασαι εις την ρουμανικήν γλώσσαν έλληνικαί λέξεις άναφέρονται πρωτίστως εις τας πνευματικάς έκδηλώσεις της ζωής, αί όποιαί εῖναι κατά τόν συγγραφέα αί κάτωθι:

1. Έκκλησία. Η έλληνική έκκλησία έκτοπίσασα διά της γλώσσης την σλαβικήν τοιαύτην προητοίμασε την πολιτικήν κυριαρχίαν των έλληνικής καταγωγής όσποδάρων εις τας παραδουναβίους έπαρχίας. Άλλά και πρό της φαναριωτικής έποχής εύρίσκει κανείς εις την ρουμανικήν μέγαν άριθμόν έκκλησιαστικών λέξεων έλληνικής καταγωγής, π. χ. *afurisesc* = άφορίζω, *aghiazmă* = άγίασμα, *amvôn* = άμβων, *anátémă* = άνάθεμα, *ártos* = άρτος, *artofórion* =